

WIEŚCI

POWIATU WODZISŁAWSKIEGO

BEZPŁATNE CZASOPISMO STAROSTWA POWIATOWEGO

W Starostwie Powiatowym rozmawiano o „Programie dla Odry”

czyt. str. 4

Rozbudowano Zakład Aktywności Zawodowej

Powstały nowe miejsca pracy dla niepełnosprawnych

czyt. str. 2

Na „rynkoczu” powstaje sygnalizacja świetlna

czyt. str. 5

O przygotowaniach do akcji „Zima” rozmawiamy z Tomaszem Wójcikiem, Dyrektorem Powiatowego Zarządu Dróg

czyt. str. 5

Miłość i muzyka – spotkanie z wybitnym absolwentem „Skalnej”

czyt. str. 9

Szanowni Państwo, drodzy górnicy, pracownicy kopalń!

Na początku grudnia w szczególny sposób kierujemy nasze myśli ku członkom górniczej wspólnoty. Barbórka – zwłaszcza w regionie, który wyrastał na węglu i ciężkiej pracy górników – to dzień wyjątkowy, pielęgnowany bogactwem zwyczajów od pokoleń. To także osobliwa okazja do wyrażenia najwyższego szacunku dla górniczego trudu. W tym uroczystym czasie należy podkreślić, że o wyjątkowości zawodu górnika stanowią nie tylko specjalistyczna wiedza, umiejętności i ogromny wysiłek fizyczny, ale także stałe zagrożenie towarzyszące wykonywaniu tego zawodu. Dlatego wyrażamy ogromną wdzięczność za kolejny rok Waszej trudnej i wymagającej pracy.

W imieniu własnym oraz Członków Zarządu i Radnych Powiatu, z okazji Górniczego Święta, wszystkim Górnikom i Pracownikom zatrudnionym w przemyśle wydobywczym, składamy najserdeczniejsze życzenia satysfakcji z pełnienia niezwykle ważnej służby na rzecz całego społeczeństwa, wszelkiej pomyślności osobistej, a przede wszystkim spokojnej i bezpiecznej pracy.

Z górniczym Szczęść Boże!

Tadeusz Skatuła – Starosta Powiatu Wodzisławskiego
Eugeniusz Wala – Przewodniczący Rady Powiatu

Rozbudowano Zakład Aktywności Zawodowej. Powstały nowe miejsca pracy dla niepełnosprawnych

Starostwo Powiatowe właśnie zakończyło rozbudowę wodzisławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej. Dzięki temu pracę w tej niecodziennej firmie znalazły kolejne osoby niepełnosprawne.

Zakład Aktywności Zawodowej w Wodzisławiu Śl., świadczący profesjonalne usługi pralnicze na rzecz mieszkańców i firm, powstał dzięki staraniom władz Powiatu Wodzisławskiego w 2008 r. Na jego potrzeby zaadaptowano przyziemia starego szpitala w Wodzisławiu Śl. Początkowo pracę z nim znalazło 15 osób niepełnosprawnych. Dzięki dużemu zainteresowaniu usługami w przeciągu kilku lat zatrudnienie osób w zakładzie uległo podwojeniu. Obecnie ZAZ zatrudnia 34 osoby niepełnosprawne. Sukcesywnie wzrastają też obroty zakładu – w minionym roku aż o 105%.

Na przełomie 2012 i 2013 r. powstał plan rozbudowania zakładu poprzez dostosowanie istniejącej w jego sąsiedztwie kotłowni i uruchomienie w jej budynku pierwszej w regionie pralni typu *wet cleaning*. W ślad za koncepcją wodzisławskie starostwo zwróciło się do Zarządu Województwa Śląskiego o wsparcie finansowe przedsięwzięcia. Władze województwa przekazały na inwestycję połowę potrzebnych środków, tj. 370 tys. zł. Drugą połowę wyasygnowało starostwo. Dodatkowo dyrektor ZAZ dzięki wsparciu PFRON oraz zaangażowaniu środków własnych za kwotę ok. 200 tys. zł kupił sprzęt niezbędny do rozbudowanej pralni. – *Ktoś może powiedzieć, że to kosztowne przedsięwzięcie, ale uważam, że warto, bo robimy to dla osób naprawdę w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, a dotychczasowe doświadczenia Zakładu wskazują, że osoby niepełnosprawne, jeżeli tylko stworzy im odpowiednie warunki, mogą być dobrymi i rzetelnymi pracownikami* – wyjaśnia starosta Tadeusz Skatuła.

W efekcie tej wartej około miliona złotych inwestycji w wodzisławskim ZAZ-ie powstał unikatowy na skalę ca-

Zakład został wyposażony w nowoczesny sprzęt pralniczy.

tego regionu nowoczesny system pralniczy, w skład którego wchodzi nie tylko tradycyjna pralnia i magiel, ale też system wodnego czyszczenia garderoby *wet-cleaning*, który ma tę przewagę nad tradycyjnymi pralniami chemicznymi, że jest całkowicie ekologiczny oraz nie tylko czyści odzież, ale pozbawia ją zapachu. Przede wszystkim jednak w zakładzie znalazły pracę kolejne osoby niepełnosprawne, które ze względu na swój stan zdrowia praktycznie nie mają szans na znalezienie zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Znacznemu polepszeniu uległy też warunki pracy w ZAZ. W ramach inwestycji powstało bowiem dodatkowe zaplecze socjalne, a także uruchomiono windę, która ułatwi przemieszczanie się osobom z dysfunkcjami narządów ruchu.

Jak mówi dyrektor ZAZ, Dezyderiusz Szwagrzak, sukces, na który na co dzień ciężko pracuje cała kadra zakładu, nie byłby możliwy bez wsparcia ze strony władz Powiatu. – *Dziś z perspektywy tych pięciu lat, jakie mijają od naszego powstania, mogę powiedzieć, że to był dobry krok. To, że starosta i władze Powiatu dostrzegły w odpowiednim momencie szansę na poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy i że z niej skorzystały procentuje do dzisiaj* – podkreśla Dezyderiusz Szwagrzak. – *Nie spoczywamy jednak na laurach. Wprawdzie mamy pomoc z PFRON i budżetu Powiatu, ale* ►

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śląskim, Wodzisław Śląski, ul. Bogumińska 2. Nakład: 4000 egz.

Redakcja: Magdalena Kozielska, redaktor naczelny, tel. (32) 412 09 48, <http://www.powiatwodzislawski.pl>; e-mail: strategia@powiatwodzislawski.pl.

Skład i druk: M&Z Druk, Radlin, tel. 32 456 77 52, e-mail: mz-druk@wp.pl

Materiały zamieszczone w „Więściach Powiatu Wodzisławskiego” są zastrzeżone. Redakcja nie odpowiada za treść nadsyłanej do druku korespondencji.

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania nadesłanych tekstów oraz zmian tytułów. Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych.

Adres do korespondencji: Starostwo Powiatowe w Wodzisławiu Śląskim, 44-300 Wodzisław Śląski, ul. Pszowska 92 a, z dopiskiem „Więści Powiatu Wodzisławskiego”.

Radni zapoznali się z funkcjonowaniem powiatowych szkół

Podczas październikowej sesji Rada Powiatu zapoznała się z informacją o funkcjonowaniu szkół i placówek oświatowych, którą przedstawiła naczelnik Wydziału Oświaty Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śl. **Edyta Glenc**. W obecnym roku szkolnym do szkół dla młodzieży prowadzonych przez Powiat uczęszcza 4887 uczniów. 32,45% tej liczby to uczniowie liceów ogólnokształcących, 46,94% stanowią uczniowie techników a 29,61% uczniowie zasadniczych szkół zawodowych. Podczas sesji pani naczelnik przedstawiła także dane dotyczące liczby uczniów, oddziałów i etatów nauczycielskich w poszczególnych szkołach. Mówiła również o projektach edukacyjnych i inwestycyjnych, które opiewają obecnie na łączną kwotę 10 924 700,09 zł.

W obradach sesji wzięli udział również dyrektorzy wszystkich powiatowych szkół. W ich imieniu głos zabrała **Bożena Rączka**, dyrektor Powiatowego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wodzisławiu Śl., która podziękowała władzom Powiatu za mądrą politykę wobec oświaty oraz za znaczne środki inwestowane w jej rozwój.

W dalszej części sesji sprawozdanie z działalności Zarządu w okresie między sesjami przedstawił Starosta Tadeusz Skatuła. W październiku Zarząd Powiatu odbył pięć posiedzeń, podczas których m.in.:

1) wskazał Powiatowy Zakład Zarządzania Nieruchomościami w Wodzisławiu Śląskim jako jednostkę

► *funkcjonujemy na konkurencyjnym rynku. Intensywnie pozyskujemy więc klientów i zwracamy szczególną uwagę na jakość świadczonych przez nas usług. Teraz dzięki pralni wet cleaning wejdzimy do całkiem nowego dla nas segmentu – wyjaśnia dyrektor, który dodaje, że misją zakładu jest przede wszystkim zatrudnianie osób niepełnosprawnych, dawanie im szansy na aktywizację zawodową. Rozpoczęcie działalności nowej części zakładu planowane jest na przełomie roku. Obecnie pracownicy ZAZ-u przechodzą szkolenia z obsługi urządzeń.*

odpowiedzialną za przygotowanie i przeprowadzenie przetargu na **wspólny zakup energii elektrycznej dla powiatowych instytucji**;

2) zaakceptował projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wodzisławskiego” na lata 2013-2017;

3) wyraził zgodę na udostępnienie Gminie Lubomia – Zakładowi Wodociągowo-Kanalizacyjnemu Lubomi gruntów należących do Powiatu, dzie-

projekt uchwały Rady Powiatu Wodzisławskiego w sprawie uchwalenia „Programu współpracy Powiatu Wodzisławskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2014 rok”;

8) powołał **zespół roboczy ds. opracowania koncepcji przebudowy Zespołu Placówek Szkolno – Wychowawczo – Rewalidacyjnych w Wodzisławiu Śląskim**. Zadaniem zespołu będzie

Na obradach październikowej sesji obecni byli wszyscy dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych.

ki czemu **możliwa jest budowa infrastruktury Nowych Nieboczów**;

4) pozytywnie rozpatrzył wniosek Gminy Gorzyce w sprawie udzielenia pomocy finansowej na **likwidację i utylizację azbestu** i w związku z tym postanowił uwzględnić wnioskowaną kwotę 28 000,00 zł w projekcie budżetu Powiatu na 2014 rok;

5) przyjął i skierował do konsultacji projekt uchwały Rady Powiatu Wodzisławskiego w sprawie ustalenia godzin pracy oraz **planu dyżurów aptek ogólnodostępnych** na terenie powiatu;

6) ogłosił otwarty **konkurs ofert na prowadzenie domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie**. Obecnie taki ośrodek prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Opactwa Bożej, w Wodzisławiu Śl. przy ul. Wolności, jednak umowa w tym zakresie wygasa z końcem 2013 r. Niezbędne jest przeprowadzenie kolejnego konkursu, który wyłoni podmiot prowadzący DPS w następnych latach. Zgodnie z przepisami tego typu konkurs należy co 5 lat powtarzać.

7) przyjął i skierował do konsultacji

opracowanie koncepcji przebudowy placówki w celu poprawy warunków rehabilitacji wychowanków ośrodka;

9) zaplanował w budżecie Powiatu na 2014 rok dotację przeznaczoną dla gmin, którym Powiat Wodzisławski powierzył **prowadzenie ognisk pracy pozaszkolnej w wysokości 688 892 zł**.

10) zapoznał się z założeniami do **projektu budżetu Powiatu Wodzisławskiego na 2014 rok** i polecił Skarbnikowi Powiatu przygotowanie stosownego projektu uchwały na podstawie udzielonych wytycznych w zakresie ograniczenia wydatków;

11) dokonał zmian w budżecie Powiatu.

Ponadto Zarząd przyjął i zaopiniował wszystkie projekty uchwał, nad którymi na październikowej sesji obradowała Rada Powiatu. Powiatowi radni zdecydowali m.in. o powierzeniu władzom Rydułtów, Mszany i Markłowic – wzorem lat ubiegłych – letniego i zimowego utrzymania chodników i zieleni przy drogach powiatowych, a także o zmianie budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Wodzisławskiego na lata 2013 – 2023.

W Starostwie Powiatowym rozmawiano o „Programie dla Odry”

Pełnomocnik Rządu do Spraw Programu dla Odry – 2006, a zarazem wojewoda dolnośląski, Aleksander Marek Skorupa zorganizował w Starostwie Powiatowym w Wodzisławiu Śl. spotkanie zespołu odpowiedzialnego m.in. za budowę zbiornika Racibórz Dolny z zainteresowanymi samorządami.

Poza pełnomocnikiem i starostą wodzisławskim Tadeuszem Skatułą wziął w nim udział również m.in. pierwszy wicewojewoda śląski Andrzej Pilot, dyrektor Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry Witold Krochmal, szef Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach Tomasz Cywiński, kierownik projektu budowy zbiornika „Racibórz Dolny” Augustyn Bombała, poseł Henryk Siedlaczek, a także przedstawiciele urzędu wojewódzkiego w Katowicach i samorządowcy powiatu wodzisławskiego i raciborskiego.

Drogi – gardłowa sprawa

Aleksander Marek Skorupa omówił stan zaawansowania Programu dla Odry – 2006, w skład którego planowana jest nie tylko realizacja zbiornika Racibórz Dolny, ale również m.in. Wrocławskiego Węzła Wodnego i szeregu mniejszych inwestycji. Podkreślił, że oba te przedsięwzięcia realizowane są zgodnie z planem, choć we Wrocławiu są one bardziej widoczne. Przy budowie zbiornika główne prace, m.in. budowa dołu fundamentowego oraz zapór bocznych i czołowej, planowane są bowiem na lata 2014 – 2016. Wraz z dyrektorem Cywińskim mówił jednak, że realizacja zbiornika to inwestycja bardzo skomplikowana pod względem logistycznym, dlatego kluczem jest dobre jej przygotowanie. – *Wiemy, że przy budowie zbiornika będą musiały być wykorzystane drogi lokalne. To jest zawsze przedmiot emocji między wykonawcą i inwestorem a społecznością lokalną* – powiedział Skorupa. Tomasz Cywiński wyjaśnił, że obecnie trwają prace nad układem komunikacyjnym inwestycji, w ramach którego ma powstać wiele zupełnie nowych dróg technologicznych, ale również analizowane są warianty używania dróg lokalnych. – *Dokument ten jest uzgadniany pod kątem technicznym, a następnie zostanie zaprezentowany samorządom* – powiedział szef RZGW. Starosta Tadeusz Skatuła zwrócił uwa-

gę, że z punktu widzenia samorządów powiatu wodzisławskiego to – obok budowy Nowych Nieboczów – obecnie najważniejsza kwestia – *Dla nas to sprawa gardłowa, najważniejsza. Chciałbym więc wiedzieć konkretnie, kiedy poznamy taki plan* – mówił starosta. – *Pod koniec listopada zostaniecie Państwo zaproszeni do udziału w wizji lokalnej i inwentaryzacji dróg* – odpowiedział Augustyn Bombała. Zarówno Aleksander Skorupa, jak i przedstawiciele RZGW zapewniali, że bez uzgodnień z samorządami temat ten nie zostanie zamknięty. – *Nie widzę takiej możliwości, aby samorzady zostały postawione pod ścianą* – deklarował Bombała. Wojewoda Aleksander Skorupa przyznał jednak, spodziewa się ożywionej dyskusji na ten temat po przedstawieniu planów RZGW.

Brak strategii komunikacji i promocji

Samorządowcy z Raciborza zwracali uwagę na brak komunikacji ze społecznościami lokalnymi. – *Chciałbym, abyście zorganizowali spotkanie wykonawcy z mieszkańcami miasta, by odpowiedzieć na ich pytania* – powiedział prezydent Raciborza Mirosław Lenk. Na słabą stronę promocyjną przedsięwzięcia narzekał też starosta raciborski Adam Hajduk: – *Tak wielkie przedsięwzięcie, a nie ma żadnej konkretnej i przyswajalnej dla mieszkańców informacji, żadnych informatorów, żadnych ulotek, makiet itp. Gdyby to była inwestycja ze środków unijnych, promocja szłaby pewnie pełną parą, a tu kompletny brak informacji*. W podobnym tonie wypowiadał się też starosta Tadeusz Skatuła. Witold Krochmal z biura koordynacji projektu przyznał, że trzeba intensywnie popracować nad strategią promocji i informacji o inwestycji. Aleksander Skorupa wyjaśniał, że to wynik ostrożności osób odpowiedzialnych za przedsięwzięcie oraz efekt licznych uwag krytycznych, nawet ze strony Najwyższej Izby Kontroli, że za dużo się mówi o przedsięwzięciu, a zbyt mało robi. – *Był czas, kiedy zarzucano nam, że*

Podczas spotkania rozmawiano m.in. o budowie zbiornika Racibórz Dolny.

mówimy, a nie robimy – przypominał wojewoda. Ostatecznie ustalono, że od wiosny rozpocznie się promocja całego Programu dla Odry – 2006.

Samorządowcy dyskutowali też na temat możliwości wykorzystania wałów zbiornika Racibórz Dolny pod budowę ścieżek rowerowych. Okazało się, że w ramach inwestycji nie mogą powstać trasy rowerowe, ponieważ koszty z nimi związane byłyby niekwalifikowalne. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby planowane drogi technologiczne wybudować tak, aby w przyszłości mogły w ich śladach powstać takie ścieżki.

Nowe Nieboczowy coraz bliżej

Uczestnicy spotkania zapoznali się również z informacją wójta Lubomi o stanie zaawansowania prac przy budowie Nowych Nieboczów. Czesław Burek przyznał, że dzięki współpracy z fachowcami z biura koordynacji projektu, którzy wsparli gminę w kwestii przetargów organizowanych według procedury Banku Światowego, a także dzięki pomocy starosty Tadeusza Skatuły i Starostwa, obecnie wydane są już wszystkie niezbędne pozwolenia na budowę oraz trwają lub są planowane najważniejsze przetargi. – *W marcu otworzyliśmy wodociąg dostarczający gminie wodę. Odkryto już otwarcie kaplicy i świetlicy na Grabówce. Planujemy, że Nowe Nieboczowy powstaną do końca 2016 r., ale już wcześniej, bo od połowy 2015 r. mieszkańcy będą się mogli sukcesywnie przeprowadzać* – poinformował wójt.

Na „rynkoczu” powstaje sygnalizacja świetlna

Nakładem prawie 200 tys. zł Powiatowy Zarząd Dróg w Wodzisławiu Śl. zainstaluje sygnalizację świetlną na skrzyżowaniu ulic: Skrzyszowskiej, Mszańskiej, Turskiej i Czarnieckiego w wodzisławskiej dzielnicy Wilchwy, popularnie nazywanym „rynkoczem”.

Wykonawcą instalacji jest wybrany w przetargu Zakład Inżynierii Ruchu W. Sylwestrzak i spółka z Bytomia, który na wykonanie sygnalizacji będzie miał czas do grudnia. Sygnalizacja będzie acykliczna, czyli sterowana poprzez kamerę (tzw. wideodetekcję) i będzie pracować w systemie preferencji, co oznacza, że pierwszeństwo przejazdu – ze względu na natężenie ruchu – będą mieli kierowcy poruszający się ul. Turską i Mszańską.

Wcześniej w rejonie skrzyżowania wybudowano za ponad 40 tys. zł chodnik od przystanku autobusowego przy ul. Turskiej do planowanego przejścia dla pieszych przy ul. Skrzyszowskiej, które również będzie objęte sygnalizacją świetlną. Z kolei latem oczyszczono, wyrównano i utwardzono pobocze na odcinku od ogródków działkowych do skrzyżowania przy ul. Mszańskiej, co poprawiło bezpieczeństwo poruszających się tam pieszych.

To nietypowe skrzyżowanie doczeka się sygnalizacji.

Początkowo do budowy światła na „rynkoczu” planowano wykorzystać należącą do powiatu sygnalizację zdemontowaną ze skrzyżowania ul. Matuszczyka i Radlińskiej, gdzie w ramach tzw. schetynówki powstało

rondo, ale po analizie okazało się, że w nowej lokalizacji światła te nie będą zdawać egzaminu. Władze Powiatu zdecydowały więc o wyasygnowaniu środków na zakup i zainstalowanie.

Popularne stało się powiedzenie, że zima zaskoczyła drogowców. Jak będzie w tym roku? O przygotowaniach do akcji „Zima” rozmawiamy z Tomaszem Wójcikiem, Dyrektorem Powiatowego Zarządu Dróg z siedzibą w Syryni.

Zacznijmy może od pytania iloma kilometrami dróg zarządza jednostka?

– W administracji naszego zarządu jest około 205 km dróg powiatowych. W tym sezonie zimowym będziemy prowadzić zimowe utrzymanie dróg powiatowych z wyłączeniem dróg z terenu Radlina. Wynika to z tego, że w ubiegłym roku Powiat zawarł porozumienie z miastem Radlin, na mocy którego letnie i zimowe utrzymanie nawierzchni dróg, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch oraz innych urządzeń związanych z drogą realizowane będzie przez tę gminę. Tak więc w rozpoczętym sezonie zimowym utrzymaniem dróg obejmujemy sieć dróg o łącznej długości około 190 km.

Czy Zarząd Dróg jest dobrze przygotowany do akcji „Zima”? Jakim sprzętem dysponujecie?

– Obszar działania mamy podzielony podobnie jak przed rokiem na siedem rejonów. Sześć z nich obsługiwanych będzie za pomocą opłuczonych piaskarko-solarek wyposażonych dodatkowo w system lokalizacyjny GPS, natomiast jeden rejon o mniejszym natężeniu ruchu utrzymywany będzie za pomocą opłuczonego ciągnika rolniczego z rozrzutnikiem materiałów uszarniających. Gotowość do podjęcia czynnej akcji zimowego utrzymania dróg ustaliliśmy na okres pomiędzy 15 października a 15 kwietnia. Okres ten został wydłużony, bo wszyscy pamiętamy tegoroczne intensywne opady śniegu podczas Świąt Wielkanocnych. W ciągłej gotowości pozostają też firmy, z którymi zwarliśmy umowy na świadczenie usług zimowego utrzymania dróg. W przypadku konieczności przystąpienia do czynnej

Sprzęt został już sprawdzony pod względem technicznym – zapewnia dyrektor PZD.

akcji odśnieżania dyżurny powoła te firmy. Na chwilę obecną sprzęt obcy, jak również własny pozostaje w pełnej gotowości i sprawności technicznej, tak więc jesteśmy przygotowani nawet na bardzo intensywne opady śniegu. Na placu składowym przy siedzibie PZD mamy zmagazynowane zapasy soli drogowej luzem w ilości 822 t, ►

solu workowanej przeznaczonej do wytwarzania solanki w ilości 32 t oraz piasku w ilości 1000 t.

A w jaki sposób rozdysponowany jest sprzęt?

– Podobnie jak w ubiegłych latach prace związane z zimowym utrzymaniem dróg za pomocą sprzętu własnego prowadzone są w rejonach Rydułtów, Pszowa oraz Wodzisławia Śląskiego. Pozostałe obszary Powiatu obsługiwane są za pomocą sprzętu zewnętrznego.

Jak w praktyce wygląda akcja odśnieżania?

– Na drogach powiatowych obowiązują dwa standardy zimowego utrzymania, które określają zasady odśnieżania i usuwania gołoledzi. Zaliczamy do nich: standard II – jezdnie odśnieżona, a śliskość zimowa zlikwidowana na całej szerokości oraz standard IV – jezdnie odśnieżona na całej szerokości, a śliskość zimowa zlikwidowana na odcinkach decydujących o możliwości ruchu (tj. skrzyżowania i podjazdy). Chciałbym tu zaznaczyć, że zimowe utrzymanie dróg jest działaniem specyficznym, bardzo trudnym i wymagającym ciągłego monitorowania aktualnych warunków. Konieczna jest ich ciągła analiza oraz podejmowanie decyzji o sposobie działania odpo-

wiednim do występujących warunków atmosferycznych. W przypadku ciągłych, nieprzerwanych opadów śniegu w pierwszej kolejności drogi będą tylko odpłuzane, a dopiero po ustabilizowaniu się warunków atmosferycznych będzie można użyć materiałów chemicznych do zwalczania śliskości. Na bieżąco również muszą być dobrane właściwe dawki środków do zwalczania śliskości drogowej, które uzależnione są między innymi od zmian temperatury powietrza. Proszę też zauważyć, że powiat wodzisławski położony jest na terenie o ukształtowaniu wyżynnym, gdzie drogi zlokalizowane są często na wzniesieniach. Sytuacja ta w porównaniu z terenami nizinnymi generuje znaczne utrudnienia, szczególnie w trakcie zimowego utrzymania dróg. W chwili pogorszenia warunków atmosferycznych uruchomione jednak zostają całodobowe dyżury dla osób kierujących akcją zimowego utrzymania dróg oraz kierowców obsługujących sprzęt własny.

Co należy do dyżurujących pracowników?

– Obowiązkiem dyżurnego jest między innymi obserwacja i analiza prognoz pogody oraz komunikatów meteorologicznych. Utrzymuje on też

stałe kontakty telefoniczne ze służbami patrolowymi, zarządcami dróg oraz innymi jednostkami w celu uzyskania informacji o aktualnych warunkach, a także osobiście patroluje sieci dróg i kontroluje stan realizacji ich utrzymania. Dyżurny przyjmuje i odnotowuje wszelkie interwencje związane z utrzymaniem dróg, które wpływają od użytkowników dróg lub też innych jednostek np. policji, straży pożarnej, urzędów gmin.

Czy mieszkańcy często zgłaszają uwagi dotyczące właściwego odśnieżania dróg?

– Dyżurny prowadzący dyżur odnotowuje pojedyncze interwencje użytkowników dróg odnośnie ich stanu. Ilość interwencji wzrasta zazwyczaj w trakcie występowania długotrwałych opadów śniegu. Jednak biorąc pod uwagę, że pojedyncza jednostka (piaskarko-solarka) obsługuje rejon obejmujący sieć około 30-40 km dróg powiatowych, potrzebny jest czas na obsłużenie całego rejonu. Dodatkowo pracownicy nadzorujący akcję, monitorują na bieżąco postęp prac i w razie potrzeby interweniują wysyłając sprzęt w miejsca, w których wystąpiły potwierdzone zagrożenia.

Dziękuję za rozmowę M.K.

O aktualnej sytuacji i funkcjonowaniu komunikacji autobusowej prowadzonej przez Powiat Wodzisławski oraz o grudniowych zmianach w rozkładzie jazdy rozmawiamy z Arkadiuszem Łuszczakiem, Naczelnikiem Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim.

W roku 2011 Powiat przejął organizację transportu na terenie trzech gmin: Godowa, Gorzyc i Lubomi, podpisując umowę z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Raciborzu. W tym roku z tym podmiotem podpisano wieloletnią umowę. Jak Pan ocenia dotychczasową współpracę z przewoźnikiem?

– Przejmując obowiązki organizatora komunikacji powiatowej w 2011 mieliśmy nieco szczęścia. Nasz sąsiad, Powiat Raciborski objął wtedy w PKS-ie udziały od Skarbu Państwa. Kondycja ekonomiczna i organizacyjna firmy nie była najgorsza. Dysponowała ona dosyć dobrym taborem, zapleczem i wyszkoloną kadrą. Należało tylko zidentyfikować potrzeby prze-

wozowe, stworzyć w miarę oszczędny i sprawnie funkcjonujący mechanizm finansowania, a następnie dobrze ułożyć rozkłady jazdy. Przypomnę tylko, że obejmowaliśmy rynek, na którym nie poradził sobie PKS z Rybnika (zrezygnował z przewozów i został postawiony w stan likwidacji). Nasz pomysł mocno różnił się do tej pory od przyjmowanych przez samorządy rozwiązań. Nie chcieliśmy dopłacać wprost do wozokilometrów. Przewoźnik winien działać na zdrowych zasadach rynkowych sprzedając bilety, kalkulując zyski i koszty. Powiat z kolei ingeruje i dopłaca jedynie w tym przypadku, kiedy koszty przewyższają wpływy z biletów, czyli wtedy, kiedy przewozy stają się nierentowne. System ten sprawdził się przez dwa

lata. Zadowoleni mogą być również pasażerowie. Autobusy docierają do wielu miejsc, gdzie poprzednio w ogóle nie było komunikacji. Są czyste, w miarę nowoczesne i zazwyczaj kursują punktualnie. Ceny biletów nie odbiegają od cen w komunikacji miejskiej i są konkurencyjne dla przewozów komercyjnych.

Te dwuletnie doświadczenia spowodowały zacieśnienie współpracy z Powiatem Raciborskim i jego przewoźnikiem?

– Tak. Przekonując się, że przyjęte przez Powiat rozwiązania są dobre, Starosta Tadeusz Skatuła wraz z Zarządem podjął decyzję o przejściu udziałów w PKS-ie i podpisaniu umowy na kolejne lata. Struktura własnościowa wygląda obecnie tak, że nasz samorząd

Arkadiusz Łuszczak, Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu

posiada 5% udziałów, natomiast Powiat Raciborski pozostałą część. Dzięki temu Powiat Wodzisławski zyskał kontrolę nad finansami przedsiębiorstwa, możliwość powoływania członka rady nadzorczej, co daje możliwość wpływu na kluczowe decyzje w PKS-ie.

Niektórzy twierdzą, że regionalna komunikacja autobusowa organizowana przez powiaty jest niepotrzebna i może działać tylko na wolnym rynku. Wiele powiatów ziemskich nie decyduje się na zajmowanie się tymi kwestiami.

– Nie zgadzam się z takim poglądem. Jest wiele linii ważnych społecznie, które nigdy nie będą rentowne. Brak komunikacji jest elementem wykluczenia społecznego. Szkoda, że głos w tej sprawie zabierają zazwyczaj ludzie, których stać na własne samochody. Fakt, autobusy nie stanowią obecnie środka lokomocji w dojazdach do pracy, ale nie wolno zapominać o grupie młodzieży, która nie posiada prawa jazdy oraz o osobach starszych, których stan zdrowia nie pozwala na kierowanie pojazdem. To głównie nasi klienci, jest ich całkiem sporo. W październiku mieszkańcy naszego powiatu kupili 1300 biletów miesięcznych i 23 tys biletów jednorazowych. Liczba pasażerów w stosunku do 2011 roku wzrosła o kilka procent, to jest ewenementem w skali kraju.

Jakie koszty ponosi Powiat organizując komunikację?

– Jak na tak wielkie przedsięwzięcie niewielkie. W roku 2012 Powiat wydał

356 tys. złotych, w roku 2013 w związku ze wzrostem przejechanych kilometrów zamierzamy zamknąć wydatki w kwocie pół miliona złotych.

W zakresie organizacji komunikacji Powiat współpracuje z gminami oraz szkołami.

– Zgadza się, gminy współfinansują przewozy. To także sprawnie funkcjonujący mechanizm. Zawarliśmy z nimi porozumienia i otrzymujemy od nich znaczącą dotację na ten cel. Współpraca jest na tyle dobra, że gminy decydują się powierzyć nam dowóz dzieci do szkół i młodzieży do gimnazjum likwidując gimbusy. My zapewniamy odpowiedni rozkład jazdy dostosowany do lekcji i bezpieczny przewóz. Dystrybuujemy także bilety za pośrednictwem szkół, to przynosi dobre efekty.

Rozkład jazdy jest systematycznie zmieniany. Dlaczego?

– Tak, dosyć często zmieniamy rozkład jazdy. Ktoś może powiedzieć, że zbyt często. Niemniej jednak bardzo uważnie wsłuchujemy się w głosy pasażerów, analizujemy każde pismo, każdy wniosek z gminy, czy sołectwa. Zależy nam na każdym pasażerze, choć ciężko jest pogodzić czasami sprzeczne interesy poszczególnych osób. Uruchomiliśmy specjalną skrzynkę mailową autobusy@powiatwodzislawski.pl do bezpośredniego kontaktu z nami. Ciągłe poszerzamy ofertę przewozową. Zaczynaliśmy od 52 tys km miesięcznie, obecnie wykonujemy 80 tys. Można powiedzieć na głównych kierunkach do Gorzyc, Lubomi, Godowa autobusy kursują co godzinę. Następną dużą korektą rozkładu będzie miała miejsce 9 grudnia i w niej przygotowaliśmy także parę ważnych zmian. Przede wszystkim uruchamiamy dla gminy Gorzyce autobusy w soboty. Było też sporo głosów o braku możliwości dojazdu do pracy do strefy przemysłowej w Czyżowicach i do Wodzisławia Śl. wcześniej rano, tak więc pojawią się autobusy po godzinie piątej. Szybkie połączenie do szkół w Wodzisławiu Śl. uzyska młodzież z Lubomi, Bukowa i Syryni, dla nich dodatkowy autobus będzie kursował przez Zawadę i Kokoszyce, pomijając Pszów. Do rozkładu wraca południowy autobus z Raciborza przez Pszów do Wodzisławia Śl., okazuje się że sporo mieszkańców naszego powiatu właśnie nim wraca z pracy. Przypomnę, że w październiku zmieniliśmy prze-

bieg jednej z linii, tak żeby uzupełnić ofertę przewozową w Turzy Śl. po wycofaniu się Międzygminnego Związku Komunikacyjnego. W nowym rozkładzie w zasadzie nie likwidujemy kursów. Niektóre zostają tylko skorygowane o kilka minut. Nowy rozkład jazdy dostępny jest na www.powiatwodzislawski.pl w zakładce „komunikacja publiczna – rozkłady jazdy”.

Jak kształtują się ceny biletów? Kiedy obejmowaliście przewozy po PKS w Rybniku pojawiły się głosy, że bilety są najdroższe w Polsce...

– W 2011 roku faktycznie kalkulacja cen biletów była bardzo ostrożna. Dane dotyczące liczby pasażerów przekazane nam przez PKS w Rybniku nie były optymistyczne i ustaliliśmy opłaty za przejazd na wysokim poziomie. Po roku funkcjonowania powiatowej komunikacji i podliczeniu kosztów podjęliśmy jednak decyzję o obniżce cen biletów w ramach akcji promocyjnej „Lato z PKS-em”. Po zakończeniu akcji postanowiliśmy nie wracać już do poprzednich stawek. Zdając sobie sprawę, że z komunikacji publicznej korzystają w głównej mierze osoby niezamożne i młodzież, nie przewidujemy znaczących podwyżek. W grudniu przewidzieliśmy jedynie niewielką zmianę polegającą na wyrównaniu cen, tak aby sprzedający bilety kierowca nie tracił czasu na wydawanie reszty. Na przykład bilet, który dotychczas kosztował 3,90 od 9 grudnia będzie kosztował 4 zł.

Czy Powiat zachęca swoich mieszkańców do zamiany samochodu na autobus, promując komunikację publiczną?

– Tak, choć w przypadku powiatu ziemskiego jest to trudniejsze niż w aglomeracjach miejskich. Tam można stosować systemy park and drive (zostaw samochód na przedmieściu i jedź za darmo do centrum komunikacją publiczną), bus passy, karty miejskie i inne udogodnienia. My nie mamy takich możliwości. Zorganizowaliśmy akcję „Lato z PKS-em”, wprowadzając w wakacje bardzo atrakcyjne ceny biletów. Od grudnia, dla tych którzy zdecydują się dojeżdżać do pracy autobusem i zakupią trzy bilety miesięczne, czwarty będą mogli otrzymać za 10 zł bez względu na trasę przejazdu.

Dziękuję za rozmowę M.K.

Rzecznik konsumentów przypomina: Idą święta – jak zwrócić niechciany prezent?

Z okazji Wigilii Świąt Bożego Narodzenia zazwyczaj obdarowujemy bliskich świątecznymi prezentami. Może zdarzyć się, że prezenty będą nietrafione, np. gdy kupimy odzież o nieprawidłowych rozmiarach itp. Co wtedy? Czy możemy oddać niechciany prezent?

Ogólna zasada brzmi: zgodnie z obowiązującymi przepisami sprzedawca **nie ma obowiązku** przyjęcia zwrotu pełnowartościowego towaru. Dlatego przed zakupem prezentów warto poznać wyjątki od tej zasady tj. możliwości zwrotu niechcianych prezentów.

Podzielmy zakupy towarów na dwie kategorie:

- kupowanych w tradycyjnych sklepach, oraz
- kupowanych na odległość (np. przez internet, telefon) lub poza lokalem przedsiębiorstwa (na pokazach itp.).

W pierwszym przypadku pełnowartościowy towar możemy zwrócić wtedy, gdy wcześniej umówimy się ze sprzedawcą co do takiej możliwości. Dobrze byłoby sporządzić umowę o zwrot towaru na piśmie dla celów dowodowych np. na odwrocie rachunku lub faktury.

W niektórych dużych sklepach typu hipermarket mogą znajdować się regulaminy wewnętrzne ustalające m.in. możliwość zwrotu/wymiany towarów pod ściśle określonymi

warunkami (np. po okazaniu paragonu, w konkretnym terminie po zakupie, z metką lub w oryginalnym opakowaniu, nie nosząc śladów użytkowania). Pamiętajmy jednak, że nie wszystkie sklepy opracowały takie regulaminy i możliwość zwrotu towaru zależy wtedy jedynie od dobrej woli sprzedawcy – co jest zgodne z prawem.

W drugim przypadku przy zakupie towarów na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa istnieje możliwość odstąpienia od umowy w terminie 10 dni od daty jej zawarcia i zwrócić towar bez podawania przyczyny na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny. Przepisy te dają nam konsumentom możliwość zwrotu takiego towaru po dokonanym zakupie z uwagi na element zaskoczenia, w celu zapoznania się z właściwościami towaru i zastanowienia się nad trafnością szybko podjętej decyzji o zakupie, tj. daje nam czas do namysłu. Przed zawarciem umowy pamiętajmy o zapoznaniu się z jej treścią oraz z regulaminem sklepu. Szczególnie ma to znaczenie przy zakupach przez internet, gdy z regu-

laminu sklepu możemy dowiedzieć się jak można (w jakiej formie) odstąpić od umowy i dokonać zwrotu towaru.

W przypadku pełnych informacji dotyczących prawa do odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa lub na odległość zainteresowanych zapraszamy do naszego biura w Wodzisławiu Śląskim.

ADRES BIURA:

- 44-300 Wodzisław Śląski
ul. Pszowska 92a III piętro,
pokój 326 (przy Zespole Szkół
Technicznych)

Godziny urzędowania:

- poniedziałek, wtorek 9:30 – 15:30
- środa -biuro nie przyjmuje stron
- czwartek 9:30 – 17:00
- piątek 9:30 – 14:00

Kontakt:

- tel: 32 453 99 62
- e-mail:
dariusz.kalamba@powiatwodzislawski.pl

Dowiedz się skąd pozyskać pieniądze na działalność sportową

12 grudnia, czwartek, w Powiatowym Młodzieżowym Ośrodku Sportu w Wodzisławiu Śl. odbędzie się spotkanie dotyczące pozyskiwania pieniędzy na działalność sportową. Poprowadzi je Piotr Masłowski, prezes Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS. Początek o godzinie 16.30.

Stowarzyszenia i kluby sportowe muszą zastanowić się nad różnymi źródłami finansowania. Jeśli chcą sprawnie funkcjonować, rozwijać się i prowadzić działalność misyjną (szkolenie młodzieży, upowszechnianie sportu) nie mogą spoglądać tylko na dotacje z samorządu. Na spotkaniu będą omawiane inne, możliwe źródła pozyskiwania pieniędzy oraz sprawy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez organizacje sportowe. Zainteresowani proszeni są o kontakt z Kamilem Jakubiakiem: kamil.jakubiak@cris.org.pl lub 32 7395512 wew. 101. Zgłoszenia należy dokonać do 6 grudnia.

INKUBATOR EKONOMII SPOŁECZNEJ

Spotkanie odbędzie się w ramach projektu „Inkubator Ekonomii Społecznej Subregionu Zachodniego”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Miłość i muzyka – spotkanie z wybitnym absolwentem „Skalnej”

Jan Wincenty Hawel – kompozytor, dyrygent i pedagog, a przede wszystkim absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Noblistów Polskich w Rydułtowach spotkał się z tamtejszą młodzieżą, by porozmawiać o muzyce i komponowaniu oraz o latach młodzieńczych spędzonych w rydułtowskiej szkole.

– Pan Profesor okazał się być niesamowicie ciepłym i ciekawym człowiekiem. Rozmowa z nim stała się możliwością nie tylko zdobycia kolejnych informacji o jego życiu i twórczości, ale i niezapomnianą lekcją tego, jak należy postępować. Bowiem – jak powiedział profesor Hawel – „w życiu liczą się tylko dwie rzeczy: miłość i muzyka” – wspomina Grzegorz Kózka, tegoroczny maturzysta.

Jak mówią organizatorzy na spotkaniu z profesorem Hawlem niełatwo było się umówić. Jest to człowiek niezwykle aktywny i dopiero po dwóch latach starań udało się ustalić konkretny termin. Kiedy już do niego doszło, profesor Hawel wygłosił bardzo ciekawy referat na temat roli muzyki w życiu. Podzielił się swoimi refleksjami na temat muzyki, która towarzyszyła całej jego życiowej drodze. Od 4 roku życia grał na akordeonie i już w Liceum na Skalnej zorganizował chór i orkiestrę. Uzyskał 3 dyplomy, był kompozytorem, dyrygentem Orkiestry Kameralnej Filharmonii Śląskiej, pełnił funkcję rektora w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach i nadal

jest bardzo zaangażowany w życie (teraz już) Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego.

W drugiej części spotkania, którą poprowadzili tegoroczni maturzyści: Grzegorz Kózka i Tobiasz Lepiarczyk, absolwent opowiadał o latach młodzieńczych spędzonych w rydułtowskim Liceum, o swoich wyborach życiowych,

pracy pedagogicznej, twórczości, osiągnięciach, realizacji marzeń. Szczególnie wyznał, że miał tremę wracając do swojego liceum 60 lat po maturze. Bardzo szybko nawiązał jednak wspólny język i stworzył miłą atmosferę. Ujął słuchaczy swoją skromnością i otwartością. Radził uczniom, aby realizowali w życiu swoje marzenia.

Z kompozytorem spotkał się członek Zarządu Powiatu – Zbigniew Seemann.

Znamy mistrzów amatorskiego turnieju siatkówki

9 amatorskich drużyn wzięło udział w Turnieju Piłki Siatkowej Drużyn Amatorskich o Puchar Starosty Powiatu Wodzisławskiego. W hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Wodzisławiu Śl. w sobotę, 16 listopada, zagrali mieszkańcy powiatu i zawodnicy spoza niego. Najlepszą okazała się reprezentacja PRO NET BUD z Piekar Śląskich.

Rozgrywki rozpoczęły się o 8:30 i trwały ponad osiem godzin. Wzięło w nich udział ostatecznie 9 drużyn, które przyjechały do Wodzisławia Śl. m.in. z Tychów, Gliwic, Piekar Śl., Poczesnej, Rybnika. Wśród uczestników turnieju znaleźli się także reprezentanci naszego powiatu, drużyny: „Forma Wodzisław”, „Wariaty Czyżowice”, „Straż Wodzisław”, „Promil”. Pierwsze dwie fazy zawodów rozgrywane systemem pucharowym wyłoniły trzy najlepsze zespoły, które w fazie finałowej zagrały systemem „każdy z każdym”. Wśród najlepszej trójki znalazły się: ARKADIA Tychy, PRO NET BUD Piekary Śl. i Gmina Poczesna. Zwycięsko z tej rywalizacji wyszła drużyna z Piekar Śląskich, która wygrała oba spotka-

Zwycięska drużyna PRO NET BUD z Piekar Śl. wraz z Wicestarostą Dariuszem Prusem

nia i zajęła pierwsze miejsce w turnieju. Srebro wywalczyli zawodnicy ARKADII Tychy, z kolei na najniższym stopniu podium uplasowała się drużyna Gminy Poczesna. Wszystkie zespoły otrzymały pamiątkowe dyplomy, a najlepsze drużyny również medale oraz nagrody rzeczowe, które wręczył Wicestarosta Powiatu Wodzisławskiego – Dariusz Prus.

WARIACJE Z MIELONYM

Śląskie karminadle czyli potrawy z mięsa mielonego okazały się najlepszym daniem w tegorocznych zmaganiach kulinarnych podczas III Śląskiej Jesieni Kulinarnej w Ekonomiku.

Pamiątkowe zdjęcie uczestników III Jesieni Kulinarnej w Ekonomiku.

W Zespole Szkół Ekonomicznych w Wodzisławiu Śl. 13 listopada odbył się ogólnopolski konkurs gastronomiczny z cyklu „Śląska Jesień Kulinarna w Ekonomiku”. W zmaganiach wzięło udział 11 dwuosobowych drużyn reprezentujących szkoły gastronomiczne m.in. z Bielska-Białej, Bytomia, Cieszyna, Rydułtów, Czerwionki-Leszczyny, Ornontowic czy nawet ze Świnoujścia.

Uczestnicy tegorocznego konkursu mieli za zadanie wykazać się znajomością w przygotowaniu oryginalnych dań z mielonej wieprzowiny i doboru dodatków w nawiązaniu do kuchni śląskiej w nowoczesnej aranżacji. – *Do dyspozycji mieli 0,5 kg mielonego mięsa, naturalne zioła oraz przyprawy* – mówi Remigiusz Rączka, nauczyciel w ZSE, a zarazem znany w regionie kucharz. Na przygotowanie porcji konkursowych uczestnicy mieli 150 minut. Po tym czasie młodzi adepci sztuki kulinarnej udowodnili, że produkt cieszący się złą sławą wśród klientów barów, restauracji i bistro, nazywany często „przełgłem tygodnia”, jest wartościowym składnikiem wielu pysznych dań. Warto wspomnieć, że uczniowie podczas przygotowywania potraw korzysta-

li z nowoczesnej bazy dydaktycznej, bowiem w ubiegłym roku w tej szkole zostały zmodernizowane i wyposażone pracownie gastronomiczne w ramach projektu „Pracownie zawodowe XXI wieku w szkołach ponadgimnazjalnych Powiatu Wodzisławskiego”.

Całość walorów smakowych i aranżację talerza oceniało niezależne, profesjonalne jury pod przewodnictwem Krzysztofa Gawlika, eksperta kulinarnego RM Gastro, który podsumował konkurs dwoma słowami: „*było smacznie*”. Tak więc dania przygotowane przez młodzież nie tylko zachwycały wyglądem, ale również były wyśmienite. Dlatego też sędziowie mieli nie mały, ale smaczny problem do rozwiązania oceniając pracę młodych kucharzy i smak dań.

Główną nagrodę komisja konkursowa zdecydowała przyznać uczennicom z naszego wodzisławskiego „Ekonomika”: **Agacie Materzok i Judytcie Socha**. Dziewczyny przygotowały karminadle z harynką podane na musie jabłkowo – chrzanowym z dodatkiem puree z dyni oraz duszonych liści włoskiej kapusty. Drugie miejsce otrzymała drużyna z Bielska – Białej: **Jacek Orawiec i Jakub Dziedzic**. Trzecie

miejsce zdobył team: **Dawid Domagalski i Jakub Hajduś** ze szkoły gastronomicznej w Bytomiu. Zaserwowali oni danie pt. „*Rolada śląska z mięsa mielonego podana na musie*

Agata Materzok i Judyta Socha – tegoroczne zwyciężczynie konkursu.

z modrej kapusty w asyście dekoracyjnych kluseczek”.

Podczas konkursu odbył się także pokaz mistrza kuchni Bogusława Kubaszka, który wykonał dania z gęsi.